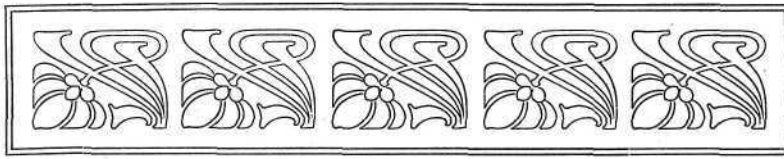

Kedves olvasóimhoz!

Midőn e művet a nyilvánosság elé bocsátom, mindenekelőtt el akarom beszélni a történetét annak, hogyan kerültem Magyarországba, okát akarom adni, hogy miért, mi célból írtam e művecskét s vázolni szándékozom keletkezésének körülményeit is.

Múlt év január havának végén magához kéretett *Kano*, a tokiói felsőbb tanítóképző-intézet igazgatója, a ki, mint megalapítója a *jiujitsu* újmódi iskolájának, a széleskörben elterjedt szisztematikus és pedagógiai *judo*-t (djudo-t) bevezette Japánba. Azzal a kérdéssel fogadott, hogy hajlandó volnék-e Magyarországba utazni abból a célból, hogy a budapesti egyetemen a *judo*-t tanítsam? *Kano*, a kiben évek óta szeretett mesteremet tisztelem, jól ösmer engem, ösmeri viszonyaimat, tehát tudta, hogy nekem, mint a tokiói felsőbb tanítóképző-intézet tanárának hivatásomnál fogva pedagógiai előadásokat kell tartanom s a tanítójelöltek gyakorlataira kell ügyelnem, míg a magán életben nagy irodalmi tevékenységet fejtek ki. De tudomása volt arról is, hogy — ámbátor, mint az ő intézetének

növendéke, ezt a művészetet az ő vezetése alatt öt éven át tanultam, sőt e téren a mesteri oklevelet is megszereztem — jelenleg, sajnos, nincs időm arra, hogy az elsajátított művészetben gyakorolhassam magamat. Akkor hát miért fordult hozzám azzal a kérdéssel? — gondoltam magamban.

Ennek némi magyarázatául egyet-mást idézek abból a levélből, a melyet *Mekino*, a ki akkor még követ volt a bécsi udvarnál s jelenleg Japán közoktatásügyi minisztere, *Kano*-hoz intézett, nevezetesen:

„Magyarország, különösen az utóbbi években, meleg rokonszenvet érez a japán császárság iránt.

Ennek élénk bizonyítéka az, hogy *Szemere Miklós* úr ő méltósága, a kinek minden törekvése Magyarország nemzeti föllendülésére irányul, tudomást szerezvén arról, hogy a japán nemzet erejét a *judo* nagy mértékben fokozta, e művészet egy tanárát, saját költségére, meghívni óhajtja".

A feltételek közül, a melyeket *Szemere Miklós* a tanárt illetőleg megállapított, a következőket emelem ki:

a) A megbízandó tanárnak a szó legszorosabb értelmében gentlemannek kell lennie. Erre nagy súly helyezendő.

b) Minthogy az illető tanárnak az úgynevezett jobb körökben kell forognia, több európai nyelvet kell beszélnie.

c) A tanfolyam négy hónapig tart s a tanárnak március hó végén, de legkésőbben április hó elején meg kell kezdenie a tanítást.

Kano, a *Mekino* levelében említett tanárul engem szemelt ki, megkérdezett tehát, hogy elfogadnám-e a meghívást? A válasz megadásánál a következő körülményeket kellett fontolóra vennem: *Kano* jelenleg az egyedüli tekintély e művészet terén; nyolcezernél több tanítványt vallhat magáénak, a kiket ő maga,

személyesen tanított s háromszáznál többre becsülhető azon régibb tanítványainak száma, a kik e művészetben diplomát is nyertek; azok gárdája pedig, a kiket az ő régibb tanítványai oktattak ki e művészet mesterfogásaira — megszámlálhatatlan tömeget tesz ki. Sőt mondhatom, hogy a közép- és felsőiskolákban, kaszárnyákban és a rendőrségnél mindazok az ifjak, a kik az átlagosnál nagyobb erőnek és egészségnek örvendenek, közvetve mind az ő tanítványai. Vannak tanítványai Chinában, Amerikában és más országokban. Azok közül egyet tanítóul kiszemelni: nem is okozhat nagy nehézséget.

Ámbátor nagy általánosságban nem ütközhetik nehézségbe egy ily tanító kiszemelése, mindazonáltal Szemere Miklós feltételei közül a b) és c) pont teljesítése *Kanonak* sok fejtörést okozhatott, mert a *judo* hivatásos mesterei között nagyon kevés akad, a ki idegen nyelveket tud, de viszont azok között, a kik a judo tanítását nem hivatásszerűleg űzik, sok olyan van, a ki az idegen nyelvek tudományában és judo a művészetében egyaránt járatos. De az utóbbiaknak már meg van a maguk hivatásuk a *judon* kívül, nagy részük már fontos állást tölt be, nem könnyű dolog tehát azok közül csak egyet is megnyerni annak az eszmének, hogy négy hónapra Budapestre utazzék.

Az említetteket figyelembe véve, *Kano* valószínűleg így gondolkozhatott felőlem:

1. Én, mint tanár, az ő fenhatósága alatt állok s így — természetesen az én előzetes beleegyezésemmel — e tekintetben „hivatalból“ rendelkezik velem.

2. Minthogy e művészetet öt éven át az ő vezetése mellett sajátítottam el, sőt a diplomát is megszereztem, a kezdőket minden nagyobb nehézség nélkül tanítani képes vagyok.

3. A pedagógia és didaktika szakmájában végzett tanulmányaim folytán talán sikerül valahogy megtalálni a megoldását annak, hogy miként lehet rövid négy hónap leforgása alatt e művészet alapjait lerakni.

„Ügyes *judo-tanár!*“ Hogy adhatom ki magamat annak? „Az idegen nyelvekben járatos!“ Nem kell-e szégyenkeznem? — így elmélkedtem.

Ösmerve a feltételeket, gondolkodóba estem, hogy vajjon eleget tudok-e tenni Szemere Miklós kivánságainak? E kételkedéshez járult még az is, hogy a kiküldetés elfogadásával állásomat négy hónapra el kell hagynom és ezen négy hónap alatt nehéz, fárasztó munkát kell végeznem.

Tanártársaim és barátaim hallottak a dologról és élükön *Kanoval* rábeszéltek, hogy fogadjam el a felkinált állást, mert ezzel a magyaroknak szimpatiájukért ellenszolgálatot nyujtok és egyszersmind a japán kulturának egy darabját ott ismertté teszem.

Ily körülmények között végre is el kellett magamat határoznom, hogy aggályaim ellenére is elfogadom a meghívást és a szóban forgó feladat teljesítésének szentelem magamat. Útrakelésemkor a napilapokban és a folyóiratokban cikkek jelentek meg, a melyek az én misszióm at kedvező alkalomként fogták fel arra, hogy az európaiak a japánok jellemképzésének művészetébe bepillantást nyerhessenek és a lelkemre kötötték, hogy tőlem telhetőleg igyekezzem a magyarok szimpátiájának megfelelni.

Honfitársaim legmelegebb rokonszenvének megnyilvánulásai közepette búcsúztam el Japántól és a midőn április hó végén ide megérkeztem, a legszivesebb fogadtatásra találtam.

Az idő múlt — és a négy hónapi munka gyümölcseképen, hála Szemere Miklós áldozatkészségének és az egyetemi hall-

gatók, katonatisztek, rendőrtisztviselők s középiskolai tanulók buzgalmának — bemutattam a judo alapelveit.

Ha azonban arra gondolok, hogy Japánban milyen arányokban gyakorolják e művészetet, sajnálattal kell kijelentenem, hogy az itteni viszonyok e tekintetben nem valami kedvezőek.

Japánban csaknem minden középiskolai növendék, a ki közepes testalkattal bír, már 14—15 éves korában tanulja e művészetet, és a kiképzésük 4—5 évig, de sok esetben 10 évig is eltart. Nemcsak hogy minden áldott nap gyakorlatoznak, hanem azonkívül még a hideg tűrésére, bátorságuk növelésére szolgáló gyakorlatokat, *vizsga-gyakorlatokat* tartanak és a *vörösek és fehérek küzdelmét* vívják ki.

December hó végétől kezdve, január havában, tehát az év leghidegebb szakában, a legnagyobb fagyban és hidegben már hajnali négy órakor felkelnek Nippon kicsiny fiai s a gyakorlóteremben összegyűlnek; egy-egy gyermek egymásután tíz ellenfelével gyakorolja magát *(1. kép)*; gyakorlat után hideg vízben megfürdenek, virradatkor elhagyják a termet és ki-ki a maga iskolájába siet. Ez a training harminc napon át tart és a megkezdésénél mindegyikük megesküszik arra, hogy hiányozni nem fog soha. *Mindez a hideg tűrésének gyakorlását célozza.*

Koromsötét éjszakán a tizenhatéves fiúnak erdőn, mezőn át kísérteties temetőhöz vagy elhagyott templomhoz kell mennie. Útközben különböző ijesztő dolgok kísértik, úgy hogy gyermeknek bizony nagy bátorságra van szüksége, hogy útját folytassa. A mikor végre megérkezik a kietlen helyre, valami tárgyat kell onnan elvinnie, bizonyítékául annak, hogy tényleg ott járt. *Ez a bátorság növelésére szolgáló gyakorlat.*

Az összes gyakorlatozók két csoportba: a *vörösek és fehérek* csoportjába osztatnak be. A leggyöngébben kezdve, az ellentétes csoport egy-egy tagjával birkózik a trainirozó. Ha legyőzik, a társa áll be helyette és megküzd a győztessel és így tovább folyik a küzdelem. Mindegyik a legjobb tudásától telhetőleg dolgozik. *Ez az úgynevezett vörösek és fehérek küzdelme.*

Ezeket a gyakorlatokat 3, 5, de gyakran 10 éven át is folytatják és a megszokás idővel második természetükké válik. Türelmet, bátorságot, hidegvérűséget, baráti érzést és egyéb erényeket sajátítanak így el és felnőtt korukban bármily ellenségtől sem félnek, nyugodt egykedvűséggel haladnak az élet útjain a halálig és ugyanoly nyugalommal látják a szerencsétlenségben a szerencsét és mindenekfölött élvezik a kitünő egészség örömeit.

Ilyképen összehasonlítva a magyar viszonyokat a hazámbeliekkel, megállapíthatom, hogy az itteni állapotok a *judo* tökéletes kifejlődéséhez bizony nem igen alkalmasak. Állandó érdeklődést és megkivánt odaadást e téren nem igen remélhetünk. Igaz ugyan hogy a rendelkezésemre állott helyiség (a *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* lágymányosi sporttelepének clubháza) szűk volt arra, hogy a tanulni vágyók tömegét befogadhatta volna. De erre nem akarok sok szót vesztegetni. Egyetlen kivánságom az, hogy *Szemere Miklós* dicséretes kezdeményezése kiinduló pontja legyen annak, hogy egykor nemcsak Magyarországon, hanem Európa valamennyi országában a jellemképzés terén a *judo*, mint komoly pedagógiai eszköz ismertessék el.

Könyvecskémnek az a célja, hogy egyrészt a sajnálatosan rövid időre szabott oktatásomat kiegészítse, másrészt pedig azt célozza, hogy a magyarok, mint a komoly hivatású *judo-iskolának* európai előfutárjai, e művészet alapjait más országokban is lerakják.

A *judo*-ról, úgy Amerikában, mint Európában több mű jelent meg. Tudomásom szerint ezek egynémelyike e művészetnek csak egy részét ismerteti, a többi pedig nem a modern, hanem bombasztikus frázisokban a régi *jiujitsu-iskolával* foglalkozik. Vannak ezenkívül még terjedelmes művek, a melyeket teljesen avatatlanok írtak és nagyobbrészt tréfás tartalmúak. Sajnos, az ilyen művek a mi komoly hivatású *judonk*-nak csak ártalmára vannak.

Ezen könyvemhez *Kano* tanáromnak a *Kokushi* c. folyóiratban megjelent értekezéseiből, *Arimá*-nak *Judo dsukvai* c. művéből, egyéb művekből és a saját tapasztalataimból merítettem az anyagot.

Egyszerűen igyekeztem írni és óvatosan kerültem a bombasztikus kifejezéseket. Nyugodt lelkiismerettel adhatnám könyvemnek ezt a címet: „*A modern japáni pedagógiai* és *szisztematikus judo vezérkönyve*".

Szép Magyarország fiai, ki kételkednék abban, hogy önök mindenha a nemzeti karakter fejlesztésére fognak törekedni és a nemzeti fellendülés ügyét szívükön fogják viselni?!

Nagy örömemre szolgálna, ha a budapesti egyetem ifjúsága és azok az urak, a kik a *judo* művészetét elsajátították tőlem, ezen könyv nyomán e téren szerzett ügyességüket tovább fejlesztenék, ha a *judo*-t mint nevelési módszert alkalmaznák s pláné, ha ilynémű tanulmányok céljából Japánba utaznának. Tanulmányaik értékesítése az egész emberiség javára szolgálna.

Miután még *Ő Felségének*, a magyarok királyának, *Szemere Miklós*nak és ittlévő összes ismerőseimnek szerencsét és áldást kivánok — útjára bocsátom könyvemet.

Budapesten, 1907. nyarán.

SASAKI KICHISABURO.